

Inverno Zen

O talismán da palabra puída

MANUEL FORCADELA

O primeiro que debería chamar a nosa atención no novo poemario de Román Raña é, claramente, o seu título. O Zen, en tanto que mística profana, e os Invernos, como estacións consecutivas e plurais, caracterizadas polo frío, a carencia de luz, a murchedade da natureza... converten o discurso, desde o seu mesmo inicio, nunha declaración oximórica, isto é, fundamentada na tensión e na contrariedade entre conceptos antagónicos.

Mentres o Zen é a disciplina e a meditación, a racionalidade aplicada aos mundos interiores, á procura dun coñecemento óntico, vinculada desde o punto de vista formal á estrutura do soneto, co seu rigor rítmico e métrico, os Invernos son aquilo sobre o que se especula, o obxecto da divagación, o centro dun percorrido necesariamente labiríntico pola linguaxe.

dor dunha boa tonada e un séntese obrigado a seguir ese cantar. Porque este é un deses libros fecundos que, sen dúbida, ha conseguir unha nutrida descendencia.

Encontrará o lector, nesta enxurrada do discurso en plenitude, numerosas ocasións para gozar: “que o vivido se vai. Todo desterra” ou outras en que o abandono ao puro “melos” da linguaxe deberá deter o seu camiño, porque este libro, como os bos licores, hase degustar pouco a pouco.

Organizado o volume a través de catro seccións, denominadas sucesivamente “Primeira Voz”, “Aos que amo”, “Un longo acróstico” e “Alguns invernos”, sobresaído do conxunto o extremado exercicio que se leva a cabo na terceira delas, onde catorce sonetos sucesivos van deitando un último verso que, finalmente, se recolle no soneto quince a xeito de sublime leixaprén. Non coñezo un caso de maior virtuosismo no dominio da nosa lingua moderna.

Mais non pense o lector nun libro escuramente formalista, sometido aos rigores do corsé renacentista. Antes ben, o que sorprende no artificio do autor é o ben oculto que este fica e a sensación de naturalidade con que se maneja á hora de deitar non só as súas solemnes verdades, mais tamén as súas dúbidas, os seus quebrantos, as súas modélicas pregarias.

A natureza positiva das mensaxes conleva unha especie de sortilexio lanzado contra a historia e enraizado na doma da linguaxe, en tanto que única ferramenta da racionalidade no noso achegamento ao mundo, de tal xeito que esta poesía reverbera, máis alá da modernidade que o autor integra no seu discurso, un sabor (zen por zen) ancestral e primixenio.

O poeta volve, pois, a través do soneto a contemplar a palabra puída como un talismán, un artificio lúdico e telúrico capaz de penetrar na profundidade das consciencias, “unha palabra túa abondará para sandarme”.

Teño, pois, que declarar, coa alegría do amigo e do interlocutor de moitos anos, que *Zen Invernos* se institúe, desde agora mesmo, como un dos cumios da obra de Román Raña e, seguramente, da nosa tradición literaria moderna.

Que os deuses que gobernan nos infindos avatares dos sistemas literarios lle concedan un longo devalar polas voces e as consciencias e que os músicos conclúan esta música esbozada, estes ritmos e cancións á espera de que alguén os faga soar.

RAÑA, Román, *Zen invernos*, Ed. Deputación de Pontevedra, Pontevedra, 2006, 124 páxinas

Acontece, pois, que este suxeito lírico que afronta os rigores das brancas estacións desde a posición case marcial do místico sen fe, converte o seu relato nunha épica da intimidade. Pois non en van o memorable e o exemplar da súa experiencia son as diseccións de acontecementos anímicos, de natureza puramente simbólica ou imaxinaria, sobre os que se efectúa un percurso de grave fondo musical e sutilísima harmonía.

E é que hai música en Román. Calquera dos seus hendecasílabos asoma co esplendor

**FICA A SENSACIÓN DE
NATURALIDADE NA
HORA DE DEITAR AS
VERDADES, E AÍND
AS DÚBIDAS, QUE
VERSIFICA O POETA**

